

מרכז חיים גורי לתרבות

מוהל אמנותי: אפי בניה

מרכז חיים גורי לתרבות

מנהל אמנותי: אפי בניה

מרכז חיים גורי לתרבות הוא מפעלו החדש של בית הקונפדרציה, המוקדש לחיים גורי - למורשתו, ליצירתו, ובעיקר לגדלות רוחו ולרוחב היריעה העצום של תחומי העניין והעשייה שלו. גורי (1923-2018), שהיה משורר, סופר, עיתונאי ודוקומנטריסט, הטביע חותם עז על התרבות הישראלית, והפרויקטים שיעלו במסגרת המרכז על שמו יכללו כמה סדרות של אירועים, כולם בזיקה לגורי, לספרות ולשירה.

הסדרה הראשונה, "גיבורי תרבות", תוקדש ליוצרים שעסקו בספרות ובשירה, אם באופן ישיר ואם בזיקה אליהן; גברים ונשים שאי-אפשר לדמיין את התרבות הישראלית בלעדיהם: הרב קוק, נעמי שמר, ויקי שירן וחנוך לוין יהיו הגיבורים הראשונים בסדרה, וכמו גורי, גם הם הניחו אבן דרך חשובה בהיסטוריה היהודית והישראלית. סדרה נוספת, ותיקה, גם היא מחווה לגורי: "כעוף החול", העוסקת ביוצרים יהודים גדולים שהם עצמם או יצירתם שרדו את השואה. הסדרה מציעה מבט חדש על ההכרח לזכור ולנצור - לצד התשוקה ליצור ולצמח. המשורר האהוב דוד פוגל יזכה למופע חגיגי מיוחד במסגרת סדרה זו.

הסדרה "נשים פייטניות" תוקדש ליוצרות במרחב היהודי; יוצרות שתפסו מקום מרכזי בקהילה בתקופות שבהן קולן של נשים כמעט שלא נשמע. בסדרה, בעריכתה של פרופ' חביבה פדיה, יוקדשו אירועים מיוחדים לשתי נשים שנדחקו מהתודעה הציבורית ועתה יעמדו בקדמת הבמה שלה: פריחא בת-יוסף ואסנת ברוזני. חשיבותן של היוצרות הנדירות הללו נעוצה לא רק בכתבים המופלאים שהורישו לנו - אלא גם בעצם קריאת התיגר שלהן על הסדר החברתי והדוגמה והמופת שהן משמשות לנשים עד היום.

השילוב הטעון הזה, שבין אקטיביזם חברתי ליצירה, מאפיין גם את חייו של גורי, שהיה איש רוח כשם שהיה איש פוליטי ולוחם צדק. הסדרה האחרונה לעת עתה היא "פגישה עם משורר", שתכלול שורה של מפגשים אינטימיים ומקוריים עם משוררות ומשוררים מהגדולים שחיים בינינו. האורח הראשון בסדרה יהיה בן הדור שאחרי דורו של גורי, המשורר והמתרגם מאיר ויזלטיר, שאף יכבד את האירוע בנוכחותו.

לרכישת כרטיסים:
בימות *6226 www.bimot.co.il
מחיר כרטיס: 30 שקל
לפרטים: בית הקונפדרציה,
טל': 02-5399365
www.confederationhouse.org

עיצוב, רישומים: מירי גרמיוו

"כשאני מתאווה להגיד מְלָה" מחווה לרב - משורר הראי"ה קוק

21.11.22, שני, 20:30, בית הקונפדרציה

אם יש גיבור תרבות שמצליח לחשמל קהלים רבים ומגוונים עד היום, הרי זה הרב קוק. אברהם יצחק הכהן קוק (1865-1935), רבם של חלוצי העלייה השנייה, רבה הראשי הראשון של ארץ-ישראל, משורר, הוגה דעות ומיסטיקן, היה ראשית לכל אדם של מלים. החוטים האיתנים שמשך בין הרוח לחומר, בין הנצח אל הכאן ועכשיו - מהדהדים בדרכים מרתקות.

בערב נקרא ונלמד משירת-תורתו עם הרבה תמר אלעד אפלבוים, המשוררת בכל סרלואי, היוצר והפרפורמר יונתן קונדה והרב אלקנה שרלו. על המוזיקה, עם לחנים מקוריים לשירי הרב קוק: עובדיה חממה.

עורך ומנחה: המשורר אליעזו כהן

מה אכפת לציפור חנוך לוין. משורר

22.11.22, שלישי, 20:30, בית הקונפדרציה

חדר הלידה של חנוך לוין הוא השירה. השורות הקצרות והמנוקדות הן הקופסה השחורה של העולם שנברא במחזותיו. כמו מחזאים גדולים אחרים (ברכט, לורקה, שקספיר, פינטר ואחרים), לוין הוא קודם כל משורר. הוא ארספואטי ("מה אכפת לציפור"), הוא טומן ב"שירי ילדים" אמירות קיומיות ("העט של בנצי"), הוא משורר פוליטי ("חייל של שוקולד"), ובעיקר – בונה עולמות ומחריבם ("הילדה חיותה רואה ממותה"). במובנים רבים, חנוך לוין חתר ביצירתו תחת הערכים שחיים גורי – שהערב הזה מתקיים גם בהשראתו – קידש וכאב, אולם דומה כי השיחה הדמיונית בין השניים היא תמצית הישראליות.

על עולמו השירי של לוין ישוחחו השחקן מוני מושונוב, שגם ילבש כמה מדמויותיו, והמשורר ד"ר גלעד מאירי. על הקלידים: נדב רובינשטיין.

עורך ומנחה: המשורר רוני סומק

נעמי שמר, צילום: יעל רזון

נעמי שמר והפסקול של המדינה "ביתנים, אני מזמוראית"

23.11.22, רביעי, 20:30, בית הקונפדרציה

"קולי ישיר, אבל אתם לו הד", כתבה נעמי שמר, שהתחמקה כל חייה מלהיקרא "משוררת" וכינתה עצמה "מזמוראית". שמר, אשפית של היתוך מלים עבריות למוזיקה, היתה אחת היוצרות הגדולות של הישראליות, ומכאן האקטואליות שלה. הערב יתקיים במסגרת מרכז חיים גורי לתרבות. גורי ושמר, שני יוצרים שפעלו באותו זמן ומרחב, פילסו דרכים שונות בהוויה הישראלית השסועה, אבל אהבת הארץ והאדם פיעמה בכתבי שניהם.

במחווה לזכרה ישתתפו בתה ללי שמר, האנציקלופדיה המוסמכת לתולדות אמה; בנה, המלחין והמבצע אריאל הורוביץ, שיבצע משיריה וידבר על אומץ לבה; חוקרת שירתה ד"ר תמר זיגמן, הרואה בשיריה המוקדמים של שמר מפתח להבנת עולמה הפנימי; והמשורר והשרון אלפרד כהן, יליד באר-שבע, שידבר על הישראליות של שמר מעיניו של צעיר מהדרום.

עורך ומנחה: העיתונאי בני ציפר

יקי שירן, צילום וארכיון: באריבת המשפחה

”העם שלי לא אוהב אותי” יקי שירן האמא של הפמיניזם המזרחי

24.11.22, חמישי, 20:30, בית הקונפדרציה

ויקי שירן (1947–2004), חלוצת הפמיניזם המזרחי בישראל, היתה קרימינולוגית, סוציולוגית, במאית ומשוררת. ספר שיריה היחיד, ”שוברת קיר”, שיצא אחרי מותה, הוא ממיטב שירת המחאה בישראל ובכלל. שירן כתבה על הקול הגולה, על אי-הלגיטימיות של המוזיקה והשפה הערביות, על ההילכדות בחלון מרתף, בשורת הכיתה, בבית הכיסא, בכיסא על המדרכה.

על שירתה של שירן ישוחחו החוקרת, המבקרת והמו”לית ד”ר קציעה עלון והמשוררות אפרת מישורי ובלה אלכסנדרוב. קטעי ראפ: אורית טשומה, אפרת מישורי, רוחמה כרמל ופיקה מגריק.

עורכת ומנחה: המשוררת, הסופרת והחוקרת פרופ’ חביבה פדיה

"אָזי אַומר: אַמאָתהּ הַפּעַם"
מחווה למשוררת פריחא בת־יוסף

28.11.22, שני, 19:00, בית הקונפדרציה

פריחא בת־יוסף, בת המאה ה־18, היתה האשה היחידה בתקופתה שפיוט פרי עטה נכלל באסופת פיוטים (1845/6) של גדולי המשוררים מ־400 שנים של שירה עברית במרוקו. סיפורה מתחיל בצל קשיים ורדיפות במרוקו, וממשיך בנדודים בין קהילות יהודיות לאורכה של צפון אפריקה. בת־יוסף, שכתבה בעברית, היתה בתו של הרב והמשורר אברהם בר־יצחק בר־אדיבה, שאף הקים בתוניס בית־כנסת על שמה. "בת־יוסף" הוא שם העט שבחרה לעצמה. על־פי המסורת היא היתה רבנית, בעלת ספרייה ענפה, וכתבה כתבים חשובים ושירים שלא שרדו.

על חייה ויצירתה ישוחחו המשורר והסופר ד"ר סמי שלום שטרית ("פריחה שם יפה"); חפצי כהן־מונטגיו, ממיסדות בית־המדרש ערבות ומירי גולן, משוררת ומוזיקאית ישראלית. על המוזיקה: הפייטנית זיוה כן־עטר, נגן העוד אוריה כן־שי ונגן חליל הצד שחר אזולאי.

עורכת ומנחה: המשוררת, הסופרת והחוקרת פרופ' חביבה פדיה

פריחא בת־יוסף, ציור: אייזבע שטרית

"שאני נשארתי מלמדת תורה"

מחווה לתנאית והמשוררת אסנת ברזאני

28.11.22, שני, 21:00, בית הקונפדרציה

הרבנית אסנת אדוני ברזאני (1590-1670 לערך), המכונה "התנאית", היתה פוסקת הלכה, פייטנית ומקובלת, ועמדה בראש ישיבה בכורדיסטן. הפיוטים שחיברה בעברית, במשקל ובחריזה מפוראים, עוסקים במצבו הירוד של הדור ובמאמציה לשקמו. ברזאני היתה דמות נערצת במסורת יהודי כורדיסטן, ולאגרות שחיברה יחסו סגולה של קמיעות: היה נהוג להניחן מתחת לראשי חולים כדי לרפאם.

על ברזאני ישוחחו הסופר והמשורר צדוק עלון; חוקרת סיפורי נשים וחברה בערבות, מיכל גינדיאן; ונועה שקרג'י, משוררת, עורכת וחוקרת ספרות.

על המוזיקה: הזמרת והפייטנית אילנה אליה; נגן הסאז, הבגלמה והגיטרה אליהו דגמי; ואורן פריד בכלי הקשה

עורכת ומנחה: המשוררת, הסופרת והחוקרת פרופ' חביבה פדיה

אירת פאת הרב פנחס חרדי לירבית אסנת, צילום: בריבית חספרייה ולאומית

A page from an old manuscript featuring handwritten Hebrew text in a cursive script. The text is arranged in several lines, with some words highlighted in red ink. At the bottom of the page, there is a musical score with a treble clef and various notes and rests. The paper appears aged and slightly yellowed.

"שירה היא נשיקת האקלים, הלשון, האמת" מחווה למאיר ויזלטיר

29.11.22, שלישי, 20:30, בית הקונפדרציה

מחווה לאחד מגדולי המשוררים והמתרגמים בישראל, מאיר ויזלטיר, חתן פרס ישראל, שיכבד את האירוע בנוכחות ויקרא משיריו, ותיקים וחדשים. הערב מתקיים במסגרת מרכז חיים גורי לתרבות, וככזה הוא יעסוק גם בחילופי הדורות בין שני המשוררים, שעיצבו, כל אחד בדרכו, את הפואטיקה של הישראליות.

בערב ישתתפו מאיר ויזלטיר; חוקר הספרות פרופ' אריאל הירשפלד, שיטוחח על המימד הרוחני, האתי והפוליטי של החילוניות בשירת ויזלטיר; המשוררת והמתרגמת יעל גלזברמן; והמשוררת חגית גרוסמן. על המוזיקה: יהלי סובול, שישיר משירי ויזלטיר בהלחנתו.

עורך ומנחה: המשורר פרופ' רפי וייכרט

מאיר ויזלטיר, צילום: דוד פלימן

להאיר את השער האפל קריאה חדשה ביצירת דוד פוגל

30.11.22, רביעי, 20:30, בית הקונפדרציה

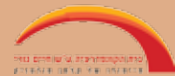
משוררים וחוקרי ספרות מאירים צדדים חדשים ביצירתו של דוד פוגל: הארוס שבכתיבתו, תשוקת המלים של פוגל, הניאולוגיזמים המרתקים שלו, מבט חדש על הרומן הגדול שלו, "חיי נישואים", ייצוגים של ילדות בשיריו ותהליכי ההתקבלות של יצירתו הקוראים בקרב הציבור. חיים גורי, שזכר השואה נשזר בכל הווייתו ופועלו היצירתי, הוא ההשראה לקיומו של ערב זה.

ישתתפו: חוקר הספרות פרופ' גדעון טיקוצקי, הסופרת וחוקרת הספרות ד"ר לילך נתנאל, המשורר וחוקר הספרות ד"ר עודד מנדה-לוי והמשורר והמרצה ד"ר יובל פז. על המוזיקה: הכותב, המלחין והזמר שם-טוב לוי

מנחה: המשורר פרופ' רפי וייכרט

דוד פוגל, צילום: מתוך ריקספדיה

פסטיבל הולגאב ה-13

ליצירה ישראלית-אתיופית

14-7 בדצמבר 2022 | "ג'כ' בכסלו תשפ"ג

מנהל אמנותי: אפי בניה

לפרטים: בית הקונפדרציה
טל': 02-5399365
www.confederationhouse.org